

VB

ORDE VAN
VLAAMSE
BALIES

/O\

Aandachtspunten
(in het bijzonder voor curatoren)

Wet van 7 juni 2023 tot omzetting van de herstructureringsrichtlijn

vrijdag 29 september 2023

Naar de tekst van stafhouder Brigitte VANDER MEULEN en stafhouder Rik CRIVITS

VB

[Typ hier]

Op 7 juli 2023 verscheen in het *Belgisch Staatsblad* de wet van 7 juni 2023 tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1023 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende preventieve herstructureringsstelsels, betreffende kwijtschelding van schuld en beroepsverboden, en betreffende maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 en houdende diverse bepalingen inzake insolventie (hierna **wet van 7 juni 2023**).

De wet van 7 juni 2023 past de insolventiewet in belangrijke mate aan. Er zijn belangrijke wijzigingen wat betreft de rol van de kamers voor ondernemingen in moeilijkheden (KOIM), voor de gerechtelijke reorganisaties, maar ook op het vlak van het faillissement.

Deze bijdrage beoogt, vanuit praktisch oogpunt, vooral de aandacht te vestigen op nieuwe bepalingen die van onmiddellijk belang kunnen zijn voor de werkwijze van curatoren. Er wordt geen volledigheid nagestreefd.

1 Toepassing in de tijd

Essentieel is dat de **nieuwe bepalingen** alleen van toepassing zijn op **insolventieprocedures geopend vanaf 1 september 2023**.

Dat wil zeggen dat er nu (*grosso modo*) **drie regimes tezelfdertijd** bestaan:

- Voor oude faillissementen geldt de Faillissementswet van 1997;
- Voor faillissementen geopend vanaf 1 mei 2018 tot en met 31 augustus 2023 geldt Boek XX WER in de versie van 2017-2018; en
- Voor nieuwe faillissementen vanaf 1 september 2023 geldt het vernieuwde Boek XX WER.

2 Terminologie

De **definities** van belang voor Boek XX WER staan nu in **artikel I.23 WER**.

Opvallend is dat er nu sprake is van '**vereffeningsdeskundigen**' (*i.e.*, vooral curatoren) en '**herstructureringsdeskundigen**' (*i.e.*, vooral gerechtsmandatarissen in gerechtelijke reorganisaties). De vereffeningsdeskundigen en de herstructureringsdeskundigen vormen, met de bewindvoerders, de globale categorie '**gerechtsmandatarissen**'.

'Insolventiefunctionarissen' zijn er niet meer.

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

(Bijgewerkte versie van 17 oktober 2023)

3 Grote wijzigingen

Er zijn **twee grote wijzigingen**, namelijk vóór het begin en aan het einde van het faillissement. Het 'beoogd faillissement' wordt ingevoerd en de 'kwijtschelding' wordt aangepast.

3.1 Besloten voorbereiding van het faillissement

In **Titel V/III (artikelen XX.97/1 – XX.97/6 WER)** wordt de besloten voorbereiding van het faillissement geregeld. De **pre-pack**, wil een 'beoogd curator' onder toezicht van een 'beoogd rechter-commissaris' toelaten in stilte de overdracht van activiteiten voor te bereiden.

De procedure kan maximaal 60 dagen (30 dagen bij de aanvang, met een mogelijke verlenging van nog eens 30 dagen) duren.

3.2 Kwijtschelding

Artikel XX.173 WER regelt de **kwijtschelding volledig anders**:

- De vraag omtrent de **kwijtschelding van de gefailleerde natuurlijke persoon** zal **automatisch** behandeld worden bij de afsluiting van het faillissement. De gefailleerde moet dus geen verzoek om kwijtschelding meer indienen.
- De regel is dat de gefailleerde natuurlijke persoon de kwijtschelding **bekomt en bevrijd wordt** van de restschulden (onverminderd de zakelijke zekerheden).
- De bepaling omtrent de **mogelijkheid om vervoegd kwijtschelding** te vragen en te bekomen komt **niet meer** voor in de wet van 7 juni 2023.
- **Elke belanghebbende**, ook de curator en het OM, kan (vanaf de bekendmaking van het vonnis van faillietverklaring) bij verzoekschrift **vorderen dat kwijtschelding geheel of gedeeltelijk wordt geweigerd**. Hiertoe moet bewezen worden dat de gefailleerde **kennelijk grove fouten** maakte die tot het faillissement hebben bijgedragen of (en dat is nieuw) **onjuiste inlichtingen** heeft verstrekt aan de curator of rechter-commissaris naar aanleiding van de aangifte of naderhand.
- Een **gedeeltelijke weigering** van de kwijtschelding wordt altijd **evenredig verdeeld** over alle schuldeisers ongeacht wettige redenen van voorrang.
- Het recht te vorderen dat de kwijtschelding geheel of gedeeltelijk wordt geweigerd, **vervalt na drie jaar** te rekenen vanaf het ogenblik dat het recht opname te vorderen bedoeld in artikel XX.165, derde lid WER, verstreken is (*i.e.*, 1 jaar na vonnis faillissement).

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

(Bijgewerkte versie van 17 oktober 2023)

- Dezelfde vordering om kwijtschelding geheel of gedeeltelijk te weigeren **kan ook bij wijze van derdenverzet bij verzoekschrift uiterlijk** drie maanden na bekendmaking van het vonnis van sluiting van het faillissement en voor zover deze termijn van drie jaar niet is verstreken. Dit laatste zou dus betekenen dat er geen derdenverzet meer mogelijk zou zijn tegen vonnis kwijtschelding als het faillissement langer duurt dan vier jaar.
- Ook de **regeling van de verslagen die de curator** in dit verband moet opmaken is **gewijzigd**:

- ❖ **Artikel XX.135 WER** voorziet erin dat de **curator bij zijn verzoekschrift tot sluiting wegens ontoereikendheid van actief** een **verslag** neerlegt over de vraag of de **gefaillieerde natuurlijke persoon kennelijk grove fouten** heeft begaan die hebben bijgedragen tot het faillissement, of wetens naar aanleiding van de aangifte van het faillissement of naderhand op de vragen van de rechter-commissaris of van de curator **onjuiste inlichtingen** heeft verstrekt.

Dit verslag moest onder de **vorige versie van de wet** neergelegd worden door de curator **binnen de maand** nadat de curator van de griffier kennis heeft gekregen van het verzoek van de gefailleerde om kwijtschelding te bekomen.

De **curator** kan daarnaast ook in zijn verzoek tot sluiting een **verzoek** overeenkomstig artikel XX.173, §3 WER invoegen (dat de **kwijtschelding slechts gedeeltelijk** wordt toegekend of volledig wordt **geweigerd**) en/of vorderen dat de rechtbank uitspraak zou doen over de **(beroeps)verboden** bedoeld in artikel XX.229, §§1, 2 en 4 WER.

- ❖ **Artikel XX.171 WER** voorziet erin dat de **curator bij zijn verzoekschrift tot sluiting wegens vereffening** een **verslag** neerlegt over de vraag of de **gefaillieerde natuurlijke persoon kennelijk grove fouten** heeft begaan die hebben bijgedragen tot het faillissement, of wetens naar aanleiding van de aangifte van het faillissement of naderhand op de vragen van de rechter-commissaris of van de curator **onjuiste inlichtingen** heeft verstrekt.

Dit verslag moest **onder de vorige versie van de wet** neergelegd worden **binnen de maand** nadat de curator van de griffier kennis heeft gekregen van het verzoek van de gefailleerde om kwijtschelding te bekomen.

De **curator** kan daarnaast ook in zijn verzoek tot sluiting een **verzoek** overeenkomstig artikel XX.173, §3 WER (dat de **kwijtschelding slechts gedeeltelijk** wordt toegekend of volledig wordt **geweigerd**) invoegen of vorderen dat de rechtbank uitspraak zou doen over de **(beroeps)verboden** bedoeld in artikel XX.229, §§1, 2 en 4 WER.

Opmerking: Dit wordt een **aandachtspunt** want het verzoek van de **curator** aan de rechtbank om over te gaan tot sluiting gebeurt doorgaans quasi automatisch op de afrekeningsvergadering zonder dat de curator van op zijn kantoor nog een verzoek opmaakt en neerlegt. De curator zal hier aandacht moeten voor hebben.

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

4 Andere wijzigingen met praktische gevolgen

4.1 Rechtsmiddelen

Artikel XX.108 WER handelt over de rechtsmiddelen tegen het vonnis van faillietverklaring of het vonnis waarbij tijdstip van staken van betaling wordt vastgesteld.

De wet van 7 juni 2023 verduidelijkt dat de **schuldenaar die aangifte** doet van zijn staking van betaling **geen partij** is in het vonnis dat over de aangifte oordeelt en dat het rechtsmiddel voor de schuldenaar dan ook het **derdenverzet** is. Derdenverzet wordt ingesteld binnen de vijftien dagen na bekendmaking van het vonnis in het *Belgisch Staatsblad*.

4.2 Schorsing beslagen

Artikel XX.120, §1, tweede lid WER regelt het **verzoek tot schorsing** van een voorgenomen **verkoop van in beslag genomen roerende goederen**. Dit verzoek moet thans worden gericht **aan de rechtbank** en niet langer aan de rechter-commissaris.

Artikel XX.120, §1, vijfde lid WER regelt het **verzoek tot schorsing** van een voorgenomen **verkoop van in beslag genomen onroerende goederen**. Dit verzoek moet thans worden gericht **aan de rechtbank** en niet langer aan de rechter-commissaris.

Opmerking: *In artikel XX.120, §1, vierde lid WER werd niet voorzien in de vervanging van het woord 'rechter-commissaris' door 'rechtbank', maar gelet op de aanpassing in artikel XX.120, §1, vijfde lid WER lijkt het dat dit ook in artikel XX.120, §1, vierde lid WER gebeurt.*

4.3 Medecurator faillissement vrij beroeper

Artikel XX.123 WER bepaalt dat de rechtbank een **medecurator** moet aanstellen als de gefailleerde een **beoefenaar van een vrij beroep** is. De wet van 7 juni 2023 omschrijft thans **duidelijker de taak van deze medecurator**. Hij of zij wordt toegevoegd *“om bijstand aan de curator te verlenen in verband met de beroepstechnische en deontologische aspecten van het beroep en de vrijwaring van de vertrouwelijke gegevens verbonden met dit beroep”*

4.4 Curator verrichtte prestaties voor gefailleerde of voor een schuldeiser

Artikel XX.126 WER schrijft voor dat de **curator elke schijn van partijdigheid moet melden**. Zijn verklaringen worden opgenomen in het faillissementsdossier, maar kunnen -aldus de wet van 7 juni 2023- **alleen geraadpleegd worden door de voorzitter of de procureur**.

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

4.5 Corresponderen met de gefailleerde

Artikel XX.146 WER bepaalt dat de gefailleerde of de bestuurders gehouden zijn **gevolg te geven aan alle oproepingen** van de rechter-commissaris of de curator en op het ogenblik van het faillissement dan wel na het faillissement alle inlichtingen moeten verschaffen.¹

Hieraan wordt nu toegevoegd dat de **gefaillieerde zijn elektronisch adres moet ingeven** in het register en dat hij **op dat adres alle kennisgevingen en berichten** kan ontvangen.

Dat heeft tot gevolg dat de **curator via het elektronisch adres geldig kan corresponderen** met gefailleerde, die geacht wordt op dat adres bereikbaar te zijn, tenzij hij een wijziging heeft meegedeeld.

4.6 Oproeping gefailleerde bij verificatie

Artikel XX.158 WER gaat over de **verificatie van de schuldvorderingen** door de curator in tegenwoordigheid van of althans na behoorlijke oproeping van de gefailleerde.

Onder de vorige versie van Boek XX WER werd de gefailleerde door de curator opgeroepen via aangetekende brief of in dezelfde akte waarbij het vonnis werd betekend. In de **wet van 7 juni 2023** is voorzien dat **de in het register ingeschreven gefailleerde opgeroepen wordt via het register**.

4.7 Gegevens schuldeisers bij betwisting

Artikel XX.161, derde lid WER heeft het over de neerlegging van het eerste en tweede proces-verbaal van verificatie van de schuldvorderingen en voorzag dat tussen het eerste en het tweede proces-verbaal de curator de **betwistingen** kan voorleggen aan de rechtbank, hiertoe een verzoek richt aan de rechter-commissaris die een datum bepaalt waarop de zaak zal behandeld worden voor de rechtbank, de curator de schuldeiser oproept, dat de beslissing van de rechtbank in het register wordt neergelegd en vermeld wordt in het derde proces-verbaal.

De **nieuwe bepaling** luidt dat de **gegevens vermeld in tweede proces-verbaal zoals opgegeven in de aangifte van schuldvordering worden geacht correct te zijn behoudens wijziging op initiatief van de schuldeiser en aanvaard door de curator**.

4.8 Horen gefailleerde over tegeldemaking actief is facultatief

Artikel XX.166, §1, tweede lid WER gaat over het horen van de gefailleerde door de rechter-commissaris nopens de best mogelijke tegeldemaking van de activa.

Waar de vorige versie van de wet voorziet dat de gefailleerde moet worden opgeroepen om gehoord te worden nopens de best mogelijke tegeldemaking van het actief, wordt dit **onder de wet van 7 juni 2023 facultatief**.

¹ Zie "3.2. Kwijtschelding".

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

De **curator moet in zijn oproeping conform artikel XX.158 WER een mededeling** opnemen aan de gefailleerde dat hij **kan gehoord worden** door de rechter-commissaris in aanwezigheid van de curator **mits hij daartoe een verzoek neerlegt** in het register uiterlijk acht dagen na de bedoelde mededeling. In voorkomend geval wordt de gefailleerde dan gehoord ten laatste op datum van sluiting van het eerste proces-verbaal.

Verzoekt de gefailleerde niet expliciet om gehoord te worden dan gebeurt dit niet.

4.9 Oproeping voor afrekeningsvergadering

Artikel XX.170 WER gaat over de oproeping naar afrekeningsvergadering.

De **wet van 7 juni 2023** houdt volgende bepalingen in:

- De **curator** legt een **verzoek** neer in **RegSol** gericht aan de rechter-commissaris tot vaststelling van de vergadering van de schuldeisers. De schuldeisers en de gefailleerde worden **opgeroepen door de curator** na inzage en goedkeuring van de rekeningen op beschikking van de rechter-commissaris. Datum en uur worden vastgelegd in overleg met rechter-commissaris en griffie.
- De **vereenvoudigde afrekening moet enkel nog gevoegd** worden bij de oproeping van de schuldeisers die **niet via het register kunnen bereikt worden**.

Opmerking: Het (gewijzigde) artikel XX.170 WER² impliceert dat de oproep van de schuldeisers in principe gebeurt via RegSol en niet langer via aangetekende brief, temeer in samenlezing met het (gewijzigde) artikel XX.9 WER³.

² Het (door de wet van 7 juni 2023 gewijzigde) artikel XX.170 WER stelt thans: “Wanneer de vereffening van het faillissement is beëindigd, legt de curator een verzoekschrift neer in het register gericht aan de rechter-commissaris tot vaststelling van de vergadering van de schuldeisers. De schuldeisers en de gefailleerde worden opgeroepen door de curator na inzage en goedkeuring van de rekeningen van de curatoren op beschikking van de rechter-commissaris. De datum, het uur en de plaats worden vastgelegd in overleg met de rechter-commissaris en de griffie.

De vereenvoudigde rekening van de curatoren, die het totale bedrag van het actief, de kosten en het ereloon van de curatoren, de boedelschulden en de verdeling tussen de verschillende categorieën van schuldeisers vermeldt, wordt alleen bij deze oproeping gevoegd aan de schuldeisers die niet via het register kunnen worden bereikt. Zij wordt ook gevoegd bij het faillissementsdossier.

Op die vergadering wordt de rekening besproken en afgesloten.

Het saldo van de rekening dient voor de laatste uitdeling.

Indien er een batig saldo is, komt dit rechtens toe aan de gefailleerde of indien het een rechtspersoon betreft, aan de aandeelhouders.”

³ Het (door de wet van 7 juni 2023 gewijzigde) artikel XX.9 WER luidt: “Onverminderd de bepalingen van artikel 32ter van het Gerechtelijk Wetboek, vindt elke kennisgeving of mededeling, met inbegrip van een bericht, een oproeping, of neerlegging bepaald in dit boek aan, bij of door de rechtbank, een gerechtsmandataris, een gedelegeerd rechter of rechter-commissaris plaats via het register.

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

4.10 Machtiging verkoop van onroerende goederen in mede-eigendom

Artikel XX.193, §2 WER betreft de **machtiging tot verkoop van onroerende goederen die in mede-eigendom toebehoren** aan de gefailleerde en andere personen.

De wet voorzag dat het verzoek tot machtiging verkoop van onverdeelde goederen moest gericht worden aan de rechter-commissaris en dat de zitting gebeurde voor de rechter-commissaris.

Dit verzoek moet thans onder de **wet van 7 juni 2023** worden gericht aan **de rechtbank** en niet langer aan **de rechter-commissaris**.

**

*

Wanneer dit boek een mededeling of kennisgeving voorschrijft of oplegt, geldt de plaatsing van het bericht in het register als mededeling of kennisgeving, mits hiervan een elektronische melding gebeurt aan de betrokkene.

De datum van neerlegging, kennisgeving of mededeling wordt vastgesteld door het register.

In de gevallen waarin de verzendingen in papieren vorm geschieden, is de datum van ontvangst de datum waarop de akte bij de bestemming toekomt.

De eindbestemming levert een ontvangstbericht af, zoniet vangt de termijn niet aan wat hem betreft.

De eindbestemming levert een ontvangstbericht af.”

Onverminderd de betrachting om deze informatie juist en actueel bij te houden, kan de Orde van Vlaamse Balies (OVB) niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuiste vermeldingen en/of de gevolgen hiervan. Aan dit document kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend.

(Bijgewerkte versie van 17 oktober 2023)